

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
RATCHAPHIPHAT HOSPITAL

หมายเลขเอกสาร
WI - NUR๐๑ - ๐๔๘

เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๑/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูกเป็นแนวทางเดียวกัน มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานและปลอดภัยจากภาวะแทรกซ้อน

๒. ขอบเขต

ใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ในการดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูกทุกรายตั้งแต่แรกรับจนถึงวันจำหน่ายของโรงพยาบาลราชพิพัฒน์

๓. นิยามศัพท์

๓.๑ การตั้งครรภ์นอกมดลูก หมายถึง ตั้งครรภ์นอกมดลูก (Ectopic pregnancy) หมายถึง การตั้งครรภ์ซึ่งอยู่ผิดที่จากตำแหน่งโพรงมดลูกปกติ เกิดขึ้นเมื่อไข่ที่ได้รับการปฏิสนธิแล้วไปฝังตัวที่อื่นนอกเหนือจากโพรงมดลูกพบได้ประมาณร้อยละ ๑ - ๒ ของการตั้งครรภ์ทั้งหมดซึ่งสามารถแบ่งตามตำแหน่งที่พบได้เป็นการตั้งครรภ์ที่อ่อนำไข่อ่อนร้อยละ ๔๕ และการตั้งครรภ์ตำแหน่งอื่นที่ไม่ใช่ที่อ่อนำไข่อ่อนร้อยละ ๕ เช่น ปากมดลูก รังไข่ แผลผ่าตัดคลอด เป็นต้น

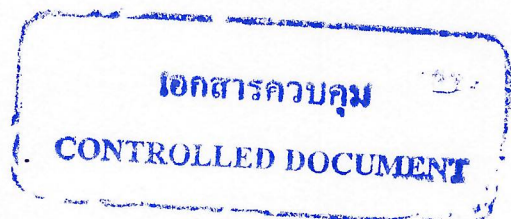
๓.๒ Methotrexate (เมโธเทรกเซท) เป็นยากดภูมิคุ้มกันหรือเคมีบำบัด ออกฤทธิ์แทรกแซงการเจริญเติบโตของเซลล์ โดยเฉพาะเซลล์ที่เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว เช่น เซลล์มะเร็ง จึงนำมาใช้ฉีดรักษาภาวะท้องนอกมดลูกเพื่อไม่ให้ตัวอ่อนเจริญเติบโตและสามารถฝ่อไปได้เอง จะใช้ในกรณีที่ตัวอ่อนมีขนาดเล็ก มีอายุ ครรภ์น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ ก้อนยังไม่แตกและตรวจไม่พบการเต้นของหัวใจทารก

๔. หน้าที่ความรับผิดชอบ

- ๔.๑ แพทย์
- ๔.๒ พยาบาล

๕. อุปกรณ์และเครื่องมือ

- ๕.๑ เครื่อง USG
- ๕.๒ ยา MTX (Methotrexate) สำหรับอายุครรภ์ < ๖ สัปดาห์ หรือ BHCG < ๓,๕๐๐
- ๕.๓ tube CBC, G/M LPRC
- ๕.๗ Infusion pump

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
RATCHAPHIPHAT HOSPITAL

หมายเลขเอกสาร
WI - NUR๐๑ - ๐๔๘

เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

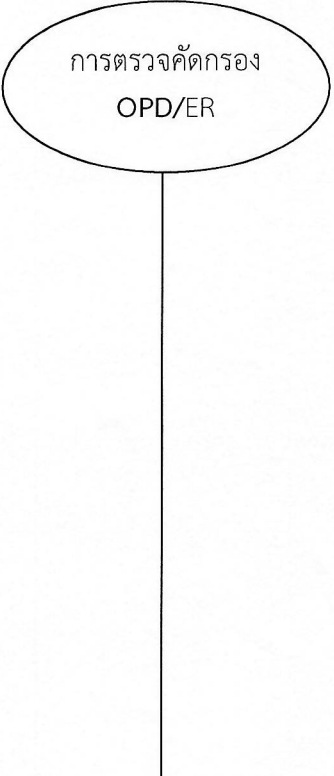
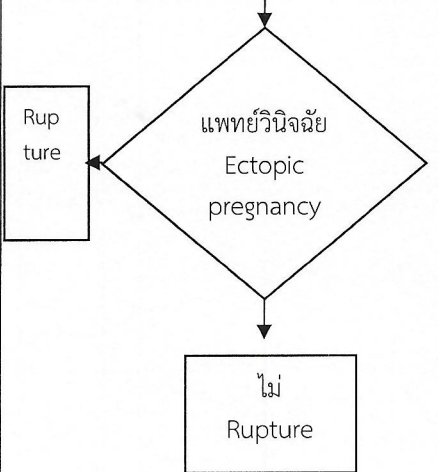
วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

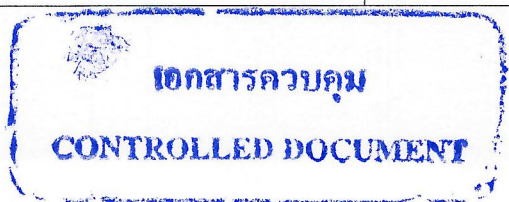
ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๒/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

๖. ขั้นตอนการปฏิบัติ

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอนการทำงาน	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
พยาบาล	 <pre> graph TD A([การตรวจคัดกรอง OPD/ER]) --> B{แพทย์วินิจฉัย Ectopic pregnancy} B --> C[ไม่ Rupture] B --> D[Rupture] </pre>	<p>ตรวจคัดกรอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - การซักประวัติ กรณีสตรีวัยเจริญพันธุ์ มาด้วยอาการปวดท้องน้อยหรือมีเลือดออกทางช่องคลอดผิดปกติหรือประวัติประจำเดือนขาด ให้ส่งตรวจ UPT ทุกราย - หากผล Positive ให้ส่งปรึกษาสูติแพทย์เพื่อพิจารณาตรวจรักษาเพิ่มเติม - การตรวจร่างกาย ประเมินอาการอาการแสดง ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> • ระดับความรู้สึกตัว • สัญญาณชีพ • abdominal sign • Bleeding per vagina <p>ติดตามผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ/ รายงานผลการประเมินอาการและผลการตรวจให้แพทย์ทราบ</p>	
สูติแพทย์และพยาบาล	 <pre> graph TD A{แพทย์วินิจฉัย Ectopic pregnancy} --> B[ไม่ Rupture] A --> C[Rupture] </pre>	<p><u>การประเมินอาการ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ประเมินการเปลี่ยนแปลงสัญญาณชีพ ทุก ๑ ชั่วโมง ประเมินจำนวน Bleeding per Vagina ,Abdominal sign, Hct , เผื่อระวังความเสี่ยงการเกิด Rupture Ectopic pregnancy - ดูแลเตรียมพร้อมผู้ป่วยก่อนตรวจภายในและ ultrasound tranvaginal เมื่อมีคำสั่งแพทย์ - เตรียมผ่าตัดตามคำสั่งแพทย์ 	

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
RATCHAPHIPHAT HOSPITAL

หมายเลขเอกสาร
WI - NUR๐๑ - ๐๔๘

เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

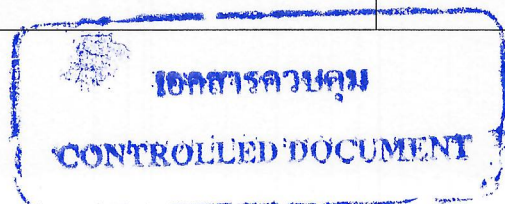
วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๓/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอนการทำงาน	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
สูติแพทย์และ พยาบาล	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; width: fit-content; margin: 0 auto;">การวางแผนการพยาบาล</div>	<p>- เมื่อแพทย์วินิจฉัย Ectopic ให้ พยาบาลส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ตามคำสั่งแพทย์ ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> ● CBC ● Anti HIV ● G/M LPRC ● Urine preg test ● BHCG <p>- พยาบาลวิชาชีพติดตามผลการตรวจ ทางห้องปฏิบัติการ/รายงานผลการ ประเมินอาการและผลการตรวจให้ แพทย์ทราบ</p> <p>- การวางแผนการพยาบาลขึ้นอยู่กับ ชนิดและความรุนแรงของภาวะท้อง นอกมดลูกแบ่งเป็น ๒ ชนิด ได้แก่</p> <p>คือ ๑. ภาวะท้องนอกมดลูกไม่แตก</p> <p>๒. ภาวะท้องนอกมดลูกแตก</p> <p><u>กรณี Ectopic ไม่ rupture</u></p> <p>๑. ให้ Observe อาการและติดตาม BHCG อีก ๔๘ ชั่วโมง</p> <p>๒. กรณีปวดท้องไม่มาก no bleeding, ไม่มีการเลือดออกในช่องท้อง และไม่มีการแตกของท่อนำไข่ ให้ สังเกตระดับความรู้สึกตัว, V/S, abdominal sign, bleeding per vg ถ้าผิดปกติ Notifyแพทย์เจ้าของไข้/ แพทย์เวร</p>	

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
RATCHAPHIPHAT HOSPITAL

หมายเลขเอกสาร
WI - NUR๐๑ - ๐๔๘

เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

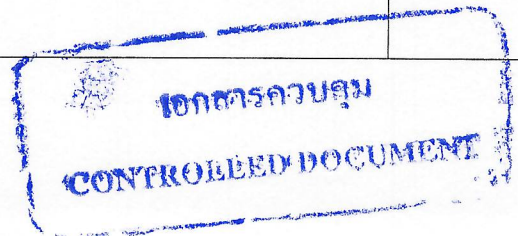
วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๔/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอนการทำงาน	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
สูติแพทย์และ พยาบาล	<div data-bbox="357 607 778 689" style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;">การวางแผนการพยาบาล</div>	<p>๓. รักษาด้วยยาเมโทเทรกเซท (Methotrexate) ปฏิบัติดังนี้</p> <p>๓.๑ ตรวจสอบคำสั่งการรักษาของแพทย์และส่งสำเนาใบคำสั่งการรักษาของแพทย์ให้ห้องยาเคมีบำบัดเตรียมยาตามแผนการรักษาแพทย์</p> <p>๓.๒ รับยาจากห้องผสมยาเคมีบำบัดไปรับยาที่ห้องเตรียมยาเคมี เมื่อเภสัชกรโทรแจ้งรับยา</p> <p>๓.๓ ขณะให้ยาสวม mask เสื้อกาวน์ ถุงมือ แยกโซน กันม่าน ให้ยาโดยปฏิบัติตามแนวทางการบริหารยาฉีดทั้ง syringe ,เข็ม, สำลี ในถุงซิปล็อก และเอาถุงซิปล็อก ที่ลงในถุงขยะเคมีสีเทา พร้อมกับถอดถุงมือทิ้งในถุงขยะเคมีด้วย</p> <p>๓.๔ แจ้งเจ้าหน้าที่เก็บขยะเคมีเก็บทิ้งตามระบบ IC</p> <p>๔. การรักษาโดยการขูดมดลูก กรณีผลครั้งที่ ๒ ขึ้น <math>35\%</math> ให้พยาบาลเตรียมผู้ป่วยเพื่อทำผ่าตัดและตรวจเลือดติดตามผล BHCG ใน ๔๘ ชม.</p> <ul style="list-style-type: none"> - หากผลเพิ่มขึ้นพิจารณาผ่าตัด - หากผลลดลงให้ติดตามผลBHCG ซ้ำจน Negative 	

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
RATCHAPHIPHAT HOSPITAL

หมายเลขเอกสาร
WI - NUR๐๑ - ๐๔๘

เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๕/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอนการทำงาน	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>สูติแพทย์และ พยาบาล</p>	<pre> graph TD Start[ ] --> Step1{ให้การ รักษาพยาบาล} Step1 --> Step2{มีภาวะEctopic Rupture} Step2 --> Step3[มีภาวะช็อก - แก้ไขภาวะช็อก และSet OR emergency ผู้ป่วยได้รับการ ผ่าตัดภายใน ๓๐ นาที] Step2 --> Step4[ไม่มีภาวะช็อก -อธิบายแผนการ รักษาและการ เตรียมผ่าตัด - ประสานผ่าตัด ภายใน ๒ ชม.] </pre>	<p>การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก แรกเริ่มที่มาด้วยภาวะ shock พยาบาลวิชาชีพแก้ไขภาวะ Shock ก่อนตั้งขั้นตอนต่อไปนี้ แล้วให้ปฏิบัติ ตามขั้นตอนการพยาบาลระยะแรกเริ่ม ที่มาด้วยไม่มีภาวะ Shock</p> <ol style="list-style-type: none"> พยาบาลวิชาชีพจัดท่านอนราบ , clear airway เพื่อเปิดทางเดินหายใจ ให้โล่ง เปิด IV ๒ เส้นคือ Acetar ๑,๐๐๐ cc iv drip ๑๒๐ cc/hr.และ: IV Load พยาบาลวิชาชีพผู้ช่วยพยาบาล/ ผู้ช่วยเหลือคนไข้ ดูแลให้ O_๒ mask ๑๐ LPM เพื่อป้องกันภาวะ hypoxia พยาบาลวิชาชีพดูแลใส่สายสวน ปัสสาวะคาสาย พยาบาลวิชาชีพดูแลให้เลือดหรือ ส่วนประกอบของเลือด พยาบาลวิชาชีพ/ผู้ช่วยพยาบาล/ ผู้ช่วยเหลือคนไข้ เตรียมผู้ป่วยผ่าตัด กรณีฉุกเฉินอาการยังไม่ดีขึ้น โดยดู พินิจของแพทย์เวชพิจารณาผ่าตัด พยาบาลวิชาชีพประสานงานกับ พยาบาลวิสัญญีและพยาบาลห้องผ่าตัด เพื่อส่งผู้ป่วย การรักษาเร่งด่วนของ แพทย์เวช 	

เอกสารควบคุม
CONTROLLED DOCUMENT

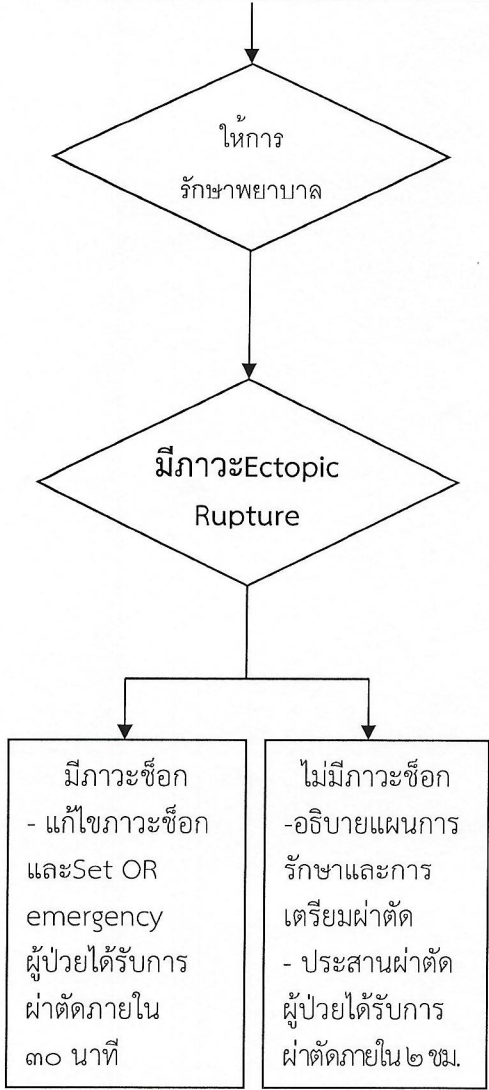
เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๖/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอนการทำงาน	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>สูติแพทย์และ พยาบาล</p>		<p>เตรียมความพร้อมผู้ป่วยเพื่อผ่าตัดโดย</p> <ul style="list-style-type: none"> - PN ทำความสะอาดและโกนขน บริเวณหน้าท้องถึงหน้าขาทั้งสองข้าง - ดูแลใส่สายสวนปัสสาวะคาสาย - ดูแลให้ NPO AMN หรืออย่างน้อย ๖ ชั่วโมง ก่อนผ่าตัดพร้อมทั้งอธิบาย เหตุผลและแนวทางการรักษาให้ผู้ป่วย และญาติทราบ - ดูแลให้สารน้ำทางหลอดเลือด คือ ๕%D/N/๒ ๑,๐๐๐ml IV drip ๑๐๐ ml/hr หรือตามแผนการรักษา ควรใช้เข็ม No. ๑๘-๒๐ ที่แขนข้างซ้ายเสมอ (ถ้าผู้ป่วย ไม่มีพยาธิสภาพที่เป็นข้อห้าม) และใส่ Three way ทุกกรณี - ตรวจสอบความพร้อมก่อนส่งผ่าตัด ได้แก่ การลงนามยินยอมผ่าตัดของผู้ป่วยและญาติ พยานเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์และยา (ถ้ามี) ป้ายชื่อมือผู้ป่วย วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ติดตัวผู้ป่วยไป - พยาบาลวิขาชีพมีหน้าที่ประสานงาน กับห้องผ่าตัดและห้อง LAB เพื่อส่งผู้ป่วยไปรับการผ่าตัดรวมถึงรายงานผล เลือดให้แพทย์และพยาบาลห้องผ่าตัด ทราบกรณี Case เร่งด่วนที่ยังไม่ได้รับ ผลตรวจเลือด 	

เอกสารควบคุม
CONTROLLED DOCUMENT

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
RATCHAPHIPHAT HOSPITAL

หมายเลขเอกสาร
WI - NUR๐๑ - ๐๔๘

เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๗/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอนการทำงาน	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
<p>สูติแพทย์และ พยาบาล</p>	<pre> graph TD A[ให้การ รักษาพยาบาล] --> B{มีภาวะEctopic Rupture} B --> C[มีภาวะช็อก - แก้ไขภาวะช็อก และSet OR emergency ผู้ป่วยได้รับการ ผ่าตัดภายใน ๓๐ นาที] B --> D[ไม่มีภาวะช็อก -อธิบายแผนการ รักษาและการ เตรียมผ่าตัด - ประสานผ่าตัด ภายใน ๒ ชม.] </pre>	<p>การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก แรกรับที่มามีด้วยภาวะ shock พยาบาลวิชาชีพแก้ไขภาวะ Shock ก่อนตั้งขั้นตอนต่อไปนี้ แล้วให้ปฏิบัติ ตามขั้นตอนการพยาบาลระยะแรกรับ ที่มามีด้วยไม่มีภาวะ Shock</p> <ol style="list-style-type: none"> พยาบาลวิชาชีพจัดท่านนอนราบ , clear airway เพื่อเปิดทางเดินหายใจ ให้โล่ง เปิด IV ๒ เส้นคือ Acetar ๑,๐๐๐ cc iv drip ๑๒๐ cc/hr.และ IV Load พยาบาลวิชาชีพผู้ช่วยพยาบาล/ผู้ช่วย เหลือคนไข้ ดูแลให้ O_๒ mask ๑๐ LPM เพื่อป้องกันภาวะ hypoxia พยาบาลวิชาชีพดูแลใส่สายสวน ปัสสาวะคาสาย พยาบาลวิชาชีพดูแลให้เลือดหรือ ส่วนประกอบของเลือด พยาบาลวิชาชีพ/ผู้ช่วยพยาบาล/ ผู้ช่วยเหลือคนไข้ เตรียมผู้ป่วยผ่าตัด กรณีฉุกเฉินอาการยังไม่ดีขึ้น โดยดู พินิจของแพทย์เวรพิจารณาผ่าตัด พยาบาลวิชาชีพประสานงานกับ พยาบาลวิสัญญีและพยาบาลห้องผ่าตัด เพื่อส่งผู้ป่วย การรักษาเร่งด่วนของ แพทย์เวร 	

เอกสารควบคุม
CONTROLLED DOCUMENT

โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร
RATCHAPHIPHAT HOSPITAL

หมายเลขเอกสาร
WI - NUR๐๑ - ๐๔๘

เป็นโรงพยาบาลโดดเด่นในด้าน
การจัดการที่สร้างคุณค่าต่อสังคม

วิธีปฏิบัติงาน
WORK INSTRUCTION

ฉบับแก้ไขครั้งที่ : ๐๐
วันที่บังคับใช้ : .....

หน้า
๘/๑๐

เรื่อง การดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูก

ผู้รับผิดชอบ	ขั้นตอนการทำงาน	รายละเอียด	เอกสารอ้างอิง
สูติแพทย์และ พยาบาล		<p>การดูแลผู้ป่วยหลังผ่าตัด</p> <p>๑. V/S Routine post op + จนกว่าอาการจะคงที่</p> <p>๒. กระตุ้น Ambulation แนะนำการดูแลแผลผ่าตัด</p> <p>๓. ประเมินแผลผ่าตัดก่อนจำหน่าย Dressing ติดพลาสติกกันน้ำ</p> <p>การจำหน่าย</p> <p>๑. ให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลตนเองเมื่อกลับบ้าน เช่น การรับประทานอาหาร, การคุมกำเนิด, การมาตรวจตามนัด ๑ สัปดาห์เพื่อประเมินอาการและแผลผ่าตัด นัด ๑ เดือนเพื่อฟังผลชิ้นเนื้อและการและการสังเกตอาการผิดปกติ</p> <p>๒. ติดตามเยี่ยมบ้านทุกรายโดยใช้แอปพลิเคชันไลน์ @๒RPP และการโทร Telemed เยี่ยมบ้าน</p>	

๗. เอกสารอ้างอิง

- เอกสาร CPG ภาวะท้องนอกมดลูกของโรงพยาบาลราชพิพัฒน์
- เอกสารวิธีการปฏิบัติการดูแลผู้ป่วยตั้งครรภ์นอกมดลูกโรงพยาบาลหนองคาย

๘. บันทึก

ไม่มี

